

Valter Vuleta
Dinko Vuleta ml.
Dinko Vuleta

ANALIZA UČINKOVITOSTI VRATARA HRVATSKE REPREZENTACIJE NA SVJETSKOM RUKOMETNOM PRVENSTVU 2003. U PORTUGALU

1. UVOD

Primjena statističke analize u procesu suvremenog treninga i natjecanja u rukometu i ostalim sportovima, višestruko je značajna i neizostavna u postizanju vrhunskih rezultata. Svaka rukometna utakmica pruža brojne mogućnosti za registriranje velike količine podataka (o vrstama i kvaliteti djelovanja vratara, igrača i sastava) koji su pogodni za interpretaciju.

U cilju analize rukometne igre potrebno je definirati repertoar tehničko-taktičkih aktivnosti koje će se pratiti tijekom odvijanja rukometne igre te registrirati događanje na osnovi određenih situacija u kojima se igrač, odnosno vratar, najčešće nalazi. U tijeku igre moguće je zabilježiti svaki uspješan i neuspješan potez svakog pojedinca kao, primjerice: broj upućenih lopti na gol, broj postignutih golova, postotak realizacije šuta na gol, izgubljene lopte, tehničke pogreške, kazne, uspješne i neuspješne obrane vratara i još mnogo toga. Na taj se način dobivaju objektivni pokazatelji stanja, odnosno efikasnosti vratara, igrača i momčadi, a ne postoji više subjektivna procjena te na temelju pokazatelja trener meritorno može ocijeniti doprinos svakog vratara i igrača u uspjehu i neuspjehu ekipe. (Vuleta i sur., 1989., 2003., Rogulj 2003., Gruić i sur., 2006. Smajlagić i V. Vuleta 2007.).

U suvremenom rukometu vratar i njegova uloga je od posebnog značaja i najzaslužniji je za pobjedu, ali i najodgovorniji za poraz vlastite ekipe. U tom pravcu usmjereno je i ovo istraživanje.

2. CILJ ISTRAŽIVANJA

Osnovni cilj ovog istraživanja je utvrditi učinkovitost vratara seniorske reprezentacije Hrvatske na Svjetskom prvenstvu u Portugalu 2003. godine na svih devet odigranih utakmica.

3. METODE RADA

3.1. Uzorak ispitanika

Uzorak ispitanika čine tri vratara hrvatske seniorske rukometne reprezentacije koji su nastupili na Svjetskom prvenstvu u Portugalu i osvojili prvo mjesto.

Tablica 1.

Broj	Prezime i Ime	Igračka pozicija	God.	Visina (cm)	Težina (kg)
1	Šola Vlado	Vratar	35	194	94
2	Matošević Valter	Vratar	33	193	90
3	Kelentrić Mario	Vratar	30	190	87
P r o s j e k			32.7	192.3	90.3

3.2. Uzorak varijabli

Uzorak varijabli u ovom istraživanju čine dvije varijable uspješnih i neuspješnih obrana vratara prilikom šutiranja protivničkih napadača s vanjskih pozicija, s pozicije pivota, s krilnih pozicija, iz protunapada iz prekida, ostali načini šutiranja, šutiranje sa 7 metara, broj upućenih lopti u okvir gola (stativa) te pored i iznad gola.

3.3. Način prikupljanja podataka

Podaci su prikupljeni opservacijom na devet utakmica koje je hrvatska rukometna reprezentacija odigrala na prvenstvu te upisivanjem događaja u posebno konstruiran statistički obrazac za praćenje rukometne utakmice (službena statistika IHF-a).

Grupa C

Broj utak.	Sastavi	Rezultat	Prvo pol.	Broj utak.	Sastavi	Rezultat	Prvo pol.
7	RUS-HUN	31:30	15:14	33	FRA-ARG	35:18	14:6
8	CRO-ARG	29:30	18:13	43	ARG-HUN	23:35	15:15
9	FRA-KSA	30:23	14:10	44	CRO-FRA	23:22	11:10
19	ARG-RUS	26:26	11:15	45	RUS-KSA	34:17	19:8
20	KSA-CRO	18:25	10:8	55	CRO-HUN	30:29	16:13
21	HUN-FRA	24:29	10:18	56	KSA-ARG	31:30	14:14
31	RUS-CRO	26:28	10:12	57	FRA-RUS	31:15	15:6
32	HUN-KSA	36:25	22:12				

Poredak grupa C

Poredak	Ekipa	Br.	Pobjeda	Nerješeno	Poraz	Bodovi	Golovi	Razlika
1	CRO	5	4	0	1	8	135:125	10
2	FRA	5	4	0	1	8	147:103	44
3	RUS	5	2	1	2	5	132:132	0
4	HUN	5	2	0	3	4	154:138	16
5	ARG	5	1	1	3	3	127:156	-29
6	KSA	5	1	0	4	2	114:155	-41

Doigravanje

Broj utak.	Ekipe	Rezultat	Prvo pol.
65	CRO-EGY	29:23	13:11
66	DEN-RUS	28:35	16:16
74	RUS-EGY	29:22	12:11
73	CRO-DEN	33:27	19:11

Plasman

	Ekipa	Br. utak.	Pobjeda	Neriješeno	Poraz	Bodovi	Golovi	Razlika
1	CRO	3	3	0	0	6	90:76	14
2	RUS	3	2	0	1	4	90:78	12
3	DEN	3	1	0	2	2	90:94	-4
4	EGY	3	0	0	3	0	71:93	-22

Polufinalna natjecanja

Broj utakm.	Ekipe	Rezultat	Prvo pol.
77	ISL-RUS	27:30	12:13
78	YUG-HUN	33:34	12:11
79	ESP-CRO	37:39	14:9
80	GER-FRA	23:22	11:10

Završne utakmice za plasman

Broj utakm.	Ekipe	Rezultat	Prvo pol.	Ranking
81	ISL-YUG	32:27	16:13	7-8
82	RUS-HUN	30:25	16:11	5-6
83	ESP-FRA	22:27	11:16	3-4
84	CRO-GER	34:31	20:18	1-2

3.4. Metode obrade podataka

U radu je korištena analiza frekvencija šutiranja lopte na gol te obrane vratara s tim da su navedene posebno frekvencije uspješnih, posebno neuspješnih šutiranja na gol, broj upućenih lopti u okvir gola (stativa) te su izračunati postoci efikasnosti obranjenih šutova na gol.

4. REZULTATI I DISKUSIJA

U Tablici 2. prikazan je individualni učinak svakog pojedinog vratara na svim utakmicama u kojima je nastupio, kumulativno te u postocima. Analizirajući dobivene rezultate može se uočiti da su za rukometnu reprezentaciju Hrvatske nastupala tri vratara (M. Kelentrić, V. Šola i V. Matošević). Od devet utakmica dva vratara V. Šola i V. Matošević su branili osam utakmica, dok je M. Kelentrić bio u sastavu samo dvije utakmice.

Učinkovitost obrana V. Šole je 78 obrana i primljenih 118 golova od 196 udaraca upućenih u okvir vrata, što iznosi 39,8% uspješnosti. Protivnici su šutirali 10 puta u okvir gola i 22 puta su šutirali pored ili preko gola.

Učinkovitost V. Matoševića je također dobra, ali nešto slabija nego od V. Šole. V. Matošević je od ukupno 169 upućenih udaraca u gol obranio 61 udarac te primio 108 golova uz postotak od 36,1% uspješnosti. Protivnici su šutirali 6 puta u okvir gola i 10 puta pored ili preko gola.

Tablica 2. Individualni učinak svakog pojedinog vratara

	S1 U	S1 N	S2 U	S2 N	S3 U	S3 N	S4 U	S4 N	S5 U	S5 N	S6 U	S6 N	S7 U	S7 N	S8 U	S8 N	S9 U	S9 N	UKUPNO OBRANA U/N	STATIVA	PROMAŠAJ	ODIGRANE UTAKMICE
KM	0	1	1	1	0	0	1	3	1	3	4	4	0	2	0	2	0	1	7/17	1	3	2
ŠV	2	14	4	8	2	11	10	12	16	3	9	18	17	22	14	8	4	22	78/118	10	22	8
MV	2	9	1	2	3	14	4	9	14	5	10	24	10	16	8	8	9	21	61/108	6	10	8
TOTAL	4	24	6	11	5	25	15	24	31	11	23	46	27	40	22	18	13	44	146/243	17	35	

M. Kelentrić, treći vratar naše reprezentacije na ovom svjetskom prvenstvu, branio je samo na dvije utakmice te imao 7 obrana, a primio je 17 golova od ukupno 24 udarca upućena na vrata. Dok je bio na голу, protivnici su pogodili 1 stativu ili gredu i 3 puta su šutirali pored ili preko gola što iznosi 29,2% uspješnosti..

Sumarno gledajući na vrata Hrvatske rukometne reprezentacije upućeno je ukupno 389 šutova sa svih igračkih pozicija, (što je za 66 šutova više od broja šutova

upućenih prema vratima francuske reprezentacije koji su osvojili brončanu medalju) od tog broja vratari su uspjeli obraniti 146 šutova, a protivnici su postigli 243 gola, što u prosjeku iznosi 37,5%. Protivnici su ukupno pogodili 17 stativa i 35 puta šutirali preko ili pored naših vrata. Vratari su na ovom svjetskom prvenstvu postavili visoke kriterije. Ne samo naši vratari, nego i vratari ostalih reprezentacija, imali su visok postotak obranjenih udaraca u okvir gola. S 37,5% obranjenih udaraca naši vratari su sjajno obavili svoj zadatak. Međutim, postoji jedan vrlo interesantan podatak o kojem treba voditi računa. Vratari rukometne reprezentacije Hrvatske zasigurno su imali najteži put da se zajedno sa suigračima okite medaljom svjetskih prvaka. U prvoj fazi natjecanja imali su najtežu skupinu (Francuska, Rusija i Mađarska), a i u nastavku natjecanja za protivnike su imali ponajbolju afričku rukometnu reprezentaciju Egipta te rukometne velesile Njemačku, Dansku i Španjolsku.

17	S1 KM 0 / 1 ŠV 2 / 14 MV 2 / 9 4 / 24	S2 KM 1 / 1 ŠV 4 / 8 MV 1 / 2 6 / 11	S3 KM 0 / 0 ŠV 2 / 11 MV 3 / 14 5 / 25	35
	S4 KM 1 / 3 ŠV 10 / 12 MV 4 / 9 15 / 24	S5 KM 1 / 3 ŠV 16 / 3 MV 14 / 5 31 / 11	S6 KM 4 / 4 ŠV 9 / 18 MV 10 / 24 23 / 46	
	S7 KM 0 / 2 ŠV 17 / 22 MV 10 / 16 27 / 40	S8 KM 0 / 2 ŠV 14 / 8 MV 8 / 8 22 / 18	S9 KM 0 / 1 ŠV 4 / 22 MV 9 / 21 13 / 44	

Slika. Prikaz prostora gola i uspješnih i neuspješnih obrana, lopti upućenih u okvir gola te pored i iznad gola

Službena statistika svrstava hrvatske vratare tek na peto mjesto uspješnosti. No, ako se ta statistika promotri na drugi način, dobivaju se nova saznanja o učinku vratara reprezentacije Hrvatske. Prema ukupnom broju obranjenih udaraca hrvatski vratari se nalaze na drugom mjestu, zajedno s vratarima španjolske reprezentacije, a iza jugoslavenskih vratara. Ako se uspoređi snaga protivnika, protiv kojih su iste reprezentacije igrale, onda učinak hrvatskih vratara dobiva posebnu težinu.

Konstantno dobre obrane i stalnost sportske forme je odlika koja je obilježila nastup hrvatskih vratara na SP u Portugalu i u velikoj mjeri doprinijela osvajanju zlatne medalje na Svjetskom prvenstvu u Portugalu 2003. godine.

5. ZAKLJUČAK

U ovom radu obavljena je analiza učinkovitosti vratara rukometne reprezentacije Hrvatske na Svjetskom prvenstvu u Portugalu na kojem su nastupile 24 reprezentacije podijeljene u četiri skupine (Hrvatska je nastupila u skupini C) po šest ekipa. Hrvatska rukometna reprezentacija odigrala je ukupno devet utakmica, ostvarila osam pobjeda i jedan poraz, te osvojila prvo mjesto, odnosno naslov svjetskog prvaka u rukometu.

Analizom su obuhvaćena tri vratara (Šola Vladimir – osam utakmica, Matošević Valter – osam utakmica i Kelentrić Mario – dvije utakmice), kojima je na gol upućeno ukupno 389 šutova od čega su uspješno obranili 146 udaraca. Protivnici su postigli 243 gola, a postotak obranjenih udaraca je 37.5% što ih po uspješnosti svrstava na peto mjesto, ali po ukupnom broju obranjenih udaraca na drugo mjesto zajedno s vratarima španjolske reprezentacije, a iza jugoslavenskih vratara.

6. LITERATURA

1. Gruić, I., D. Vuleta, K. Ohnjec, Utjecaj postignutih golova tijekom rukometne utakmice svjetskog prvenstva za žene u Hrvatskoj 2003. na konačni rezultat. Zbornik radova 15. ljetna škola kineziologa Republike Hrvatske, Rovinj, 20. do 24. lipnja, 126 – 131, 2006.
2. Rogulj, N., Tehnika, taktika i trening vratara u rukometu, Fakultet prirodoslovno – matematičkih znanosti i odgojnih područja, Split, 2000.
3. Smajlagić, I. i V. Vuleta, Analiza nekih pokazatelja situacijske efikasnosti Hrvatske rukometne reprezentacije na Svjetskom prvenstvu 2003. u Portugalu. Zbornik radova 16. ljetna škola kineziologa Republike Hrvatske, Rovinj, 19. do 23. lipnja 2007., str. 508 -513.
4. Vuleta, D. i Z. Šimenc, Analiza nekaterih kazalcev učinkovitosti igre mladinske rukometne reprezentance na VII. svetovnem prvenstvu. Trener: Rokomet, 1, 25(3), 1989.
5. Vuleta, D., D. Milanović i H. Sertić (2003.). Relations among variables of shooting for a goal and outcomes of the 2000 Men,s European Handball Championship Matches. Kinesiology, 35 (2), 168-183.